

Választmány elnöki beszámoló 2019.

a Magyar Piarista Diákszövetség Közgyűlésén

Jelen beszámolómban nem egyetlen év, nem is az utolsó ciklus, hanem választmányi elnöki működésem 12 évének a mérlegét szeretném megvonni.

Az elmúlt év az elmúltakhoz hasonlóan csendesen telt a Választmányban. Mondhatjuk, túl csendesen. Nem ez, a láthatóságot szinte alig meghaladó létezési mód lenne a Választmánynak a Diákszövetséget 1989-ben újrászervező „öreg” által kigondolt feladatköre. 2008-ban, amikor a Választmány elnöke lettem, még egy virulens, önmagát komolyan vevő testületet találtam. Az átlagéletkor ugyan magas volt, de aktivitásban nem volt hiány. Az Alapszabályban a határozatképességhez nagyvonalúan megkövetelt egyharmados részvételt messze meghaladta a jelentét aránya. Kicsit merev, az újítások helyett a kitaposott úton haladó napirendek szerint dolgoztunk, teret adva időről időre az igazi, tisztázó vitáknak. Esetenként komolyabb nézeteltérések is felvetődtek, elsősorban a tagozatok által beszédett és általuk a központi költségvetésbe befizetett tagdíjak ügyében. De a viták barátságos légkörben zárultak le. Néha azért izgalmas témák is felmerültek: emlékszem, amikor nagyon kevésbé megbízható nyilvántartási adatok alapján korfát próbáltunk rajzolni a tagságról, majd később egy tagnyilvántartó rendszer tervét kezdtük kidolgozni, vagy az Elnökség által életrehívott Stratégiai Munkacsoport beszámolót meghallgatva, a Diákszövetség jövőbeli útjáról beszélgettünk.

2016-ban, a második ciklusom végén tett számvetésemben, azt állapítottam meg, hogy a korábbi Választmányhoz képest jelentősen nőtt a fiatalok aránya (több mint egyharmadra), akik közül többen is kiemelkedő aktivitásukkal megújulást és új szint hoztak a választmányi munkába, nem megfélemezve többüknek az Elnökségben betöltött fontos szerepéről sem. Állandó feladattal rendelkezve viseltek felelősséget (jegyzőkönyvvezetés, kiadványok szerkesztése, tagozatvezetőként képviselik a tagozataikat), egy-egy napirendi pontnak előadói és értékes hozzászólásaikkal, állásfoglalásaikkal gazdagították a Választmány munkáját. Különösen kiemeltem a mosonmagyaróvári küldöttek rendszeres és lelkes részvételét az üléseinken. Mellettük természetesen az idős korosztályok képviselőit is tisztelettel és örömmel láttuk magunk között, véleményüknek mindig súlya volt.

Mik voltak az említetteken kívül fő témáink?

- Folyamatos elnöki és főtitkári tájékoztatás mindig az előző ülés óta eltelt időszak eseményeiről;
- Az Alapszabály módosítások megtárgyalása és jóváhagyása;
- A Piarista Alapítvány Alapító Okiratának módosítása és Kuratóriuma összetételének szükség szerinti változtatása;
- Pénzügyi monitoring: a ciklus első felében – talán az akkor érzékenyebb, bár tényleges kockázatot nem jelentő pénzügyi helyzet diktálta módon még év közben is

–, de kötelezettségként a közgyűlések előtt a gazdálkodás áttekintése, az éves jelentések és a következő év költségvetésének megtárgyalása és elfogadása;

- A tagozati ellátmány következő évi mértékének jóváhagyása, amit a közgyűléseken is mindig bemutattunk;
- A tagozati pályázatok meghirdetése;
- A tagnyilvántartás helyzetének folyamatos nyomonkövetése, problémáinak begyűjtése, amelyek aztán az elnökségi ülések elé kerülhettek;
- Tagozati beszámolók meghallgatása;
- Az MPDSz kommunikációja, új honlapja.

Voltak azonban sajnos mulasztásaink, illetve eredménytelenségeink is.

- Akár az előregedő tagozatok (**Tata, Debrecen, Veszprém**), akár a szinte teljesen inaktív PKKE Tagozat „elengedése”; ugyan a korábbi hőskor nagy öregjeinek kijáró tisztelet és elismerés megadása mellett és annak ellenére is. Pozitív ellenpélda az Elnökség részéről a Szegedi Tagozat újbóli felkarolása. Ez a helyzet 2020-ra lényegében nem változott. **A Szegedi Tagozat is mára a fogyó, de még hősiezen talpon maradó csoportjaink közé került be**, hála vezetőjük, dr. Bánsági Tamás kitartó munkájának.
- Tagozat-tagozat közötti kapcsolatok kevésbé alakultak ki a kereteink között.
- A korábban bevezetett működési ellátmány és a pályázati rendszer szabályozását a tagozatok nem tudták vagy nem akarták befogadni és kihasználni. **Mára el is halt.**
- Ismételt kampányolás ellenére sem sikerült a tagozatokat érdekeltté tenni a tagozathoz nem kötődő tagok integrálására.
- A tagozatoktól 2015-ös tavaszán kért idősgondozási igényfelmérés majdnem teljes érdektelenségbe fulladása, s ezzel az éppen csak megalakult Karitász Munkacsoport ellehetetlenült. Ennek örvendetesen ellentmondó pozitív példa a Budapesten megszervezett COVID-19 segítőcsoport, amelyről Strommer Pál elnöki beszámolójában hallhattatok.
- A személyemhez kötött, általam ambicionált kapcsolatfelvétel a környező országokbeli piarista öregdiákszervezetekkel és főleg annak egy nemzetközi ernyőszervezet létrehozásával való intézményesítése, a lengyel partnerek kezelhetetlensége miatt végérvényesen megghiúsult.

Akkor úgy éreztem, a 2012-2016-os ciklus mérlege mégis pozitív. A jövőre nézve megfogalmaztam néhány olyan célt és eszközt, amivel a Választmánynak a Diákszövetségen belüli jövőbeli szerepét tovább kívántam erősíteni:

- Még szélesebb körű fiatalítás, amellelt, hogy számítunk a tetterős és tapasztalt idősök további aktivitására is.
- Ehhez váljék gyakorlattá, hogy a szövetségi szintű vezetőségválasztást mindenütt előzze meg tagozati közgyűlés és választás.

- Kampány indítását javasoltam: **„Ne legyen MPDSZ tag tagozat nélkül!”**. (Sajnos, még mára sem teljesült a cél.)
- Újabb kommunikációs csatornák beindítása, a meglévők folyamatosan megújuló és naprakészen tartott üzemeltetése – ehhez nagyon sok elkötelezett közreműködőre van szükségünk.
- **A tagozat-tagozat közötti kapcsolatok** kialakulásának elősegítése, mert ez óriási **kohéziós erő**t jelentene, s ebben a **Választmány integráló szerepet** tudna felvállalni.
- A váci kezdeményezés (az Iskolai Szülői Szervezettel különleges kapcsolat építése) teljes gyakorlati kiérlelése és továbbvitele a többi tagozat felé.
- A PKKE Tagozat újjáélesztése.
- Új tagozatok alapítása – Göd és Sátorajaujhely jöhet számításba.
- A karitatív tevékenység (Karitás Munkacsoport) felkarolása.
- A Hagyományőrző- és Emlékbizottság tagozati csoportjainak megalakítása.

A harmadik, 2016-2020-as ciklus alapvető változásokat hozott. **Még több fiatal került be a Választmányba és még több fiatal maradt rendszeresen távol az üléseinkről.** Így javaslataikat, kritikai észrevételeiket, aktív feladatvállalásaikat nélkülöznünk kellett. A megállapítást erősítő kivételek mellett – köszönet nekik! – a találkozásaink alkalmával összegyűlt tagság magját továbbra is az idősebb generáció adta.

Ennek ellenére emlékezetes, sőt, élvezetes összejöveteleink voltak, talán nem utolsósorban egy új forma bevezetésének. Végérvényesen áttértünk a 2018. áprilisában még csak kísérletképpen kipróbált új rendre: a korábbi kötöttebb napirendi szerkezetet és „hivatalos” tárgyalásmódot felváltotta a **körbeülős, beszélgetős** forma. A tagok könnyebben megnyíltak, s mindnyájan figyelmesen hallgattuk egymás beszámolóit. Bebizonyosodott az, amit mindig mondtunk, de most átélhettük, hogy a **Diákszövetség igazi működési területe nem a központi apparátus, hanem a tagozatok szintje.** Nagyrészt az ő „otthoni” aktivitásukon vagy esetleges kényszerű (?) passzivitásukon múlik, hogy az MPDSz miként tölti be közös egyetértésben megfogalmazott küldetését. Az ő ünnepnapjaik, sikeres rendezvényeik utólag is mindnyájunk ünnepévé váltak. Akár személyes, szívbe beírt élménnyé is, ha mint a Választmány elnöke részt vehettem néhány ilyen valóban felemelő eseményen (Vác, Kecskemét, Óvár).

Azt hiszem az együttléteink öröme tökéletesen feledtette a hagyományos napirendek elmaradása miatti külső csendességet, amire a beszámolóm elején utaltam.

Ezért különösen sajnálatosnak tartom, hogy egyelőre a 2017-ben alapított Gödi Tagozat nem tudta még beváltani a hozzáfűzött reményeinket. A helyi szervezésben segítők erejét teljesen az iskola működésének gyökeres átalakítási programja kötötte le. 2019-ben történt csak újabb kísérlet néhány lelkes gödi öregdiák részéről a társaik megszólítására. **Anyagi és erkölcsi támogatást érdemelnek, hogy ennek a kalazanciusi szellemet különösen képviselő iskolának öregdiákjai is elfoglalják megérdemelt helyüket a Diákszövetségben!**

Fontos ügynek tekintem a **Piarista Szalon** továbbvitelét. A 2019-ben tartott 10. és 11. összeövetelünkkel nemcsak hűséges törzsközönséget sikerült kialakítanunk, hanem talán a Diákszövetség egész szellemi-spirituális arculatára meghatározó módon kiható fórumot is teremtett a szervező Kollégium, ami kifelé is fémjelezhet minket. A folytatást a tematikus nyitásban képzeljük, hogy még szélesebb spektrumban tudjuk megszólítani a „holdudvarunkat”. Sajnos az idej, nagy érdeklődést ébresztő Szalon rendezvényt a járvány miatt halasztanunk kellett, így remélhetően csak ideiglenesen megtört a 2015-ben kezdett sorozat. De eddigi találkozásaink talán mégis maradandó emléket hagytak a résztvevőkben.

Továbbra is szívügyem *egykori tanáraink emlékét megörökítő táblák* gondozása. Nagy örömmel és büszkeséggel gondolok arra, hogy közreműködéssel valósult meg a Mikszáth téri gyönyörű iskolai emléktábla, hogy az iskolai szárny 5. emeletén falfelületet kaptunk a Mikszáth térről átmentett táblák elhelyezésére, hogy engedélyt kaptunk a Teleki-emlékmű újraállítására. Megtörténtek a felhelyezések, felavattam az emlékfalat és az emlékművet. Azóta is gondozom az emlékfalat: 5 új tábla készült, felavattam Borián és Balogh igazgató urak tábláját és a közgyűlést követő napon avatják a hatodikat. Lassan betelik a fal, tehát a munkám folytatódik, előbb-utóbb terjeszkedünk kell.

Egy éve foglalkoztat az a felismerés, hogy a Választmány működését teljesen meg kell újítani, megtartva az utolsó időkben kialakított helyesnek bizonyult gyakorlatokat, megerősítve visszahozni a de jure még ma is meglévő, de időközben mégis háttérbe szorult ellenőrző funkciókat, s közben új formákat és feladatokat is osztva rá.

Koncepciómat, amelyet **a tagok elköteleződése mellett** a már fentebb említett **integráló szerep** mellett az **agóra funkció** betöltésével lehet a legrövidebben jellemezni, szerettem volna már erre a tisztújító közgyűlésre is kidolgozni és a még hivatalban lévő Választmánnyal konszenzussal elfogadtatni, mert akkor az a tisztújítás menetét is befolyásolta volna. Erre sajnos végül nem nyílt módom. Ezért szerepel az elnöki beszámolóban egy speciális munkacsoport létrehozása. Remélem, hogy mihamarabb sikerrel zárul ez a megújulási folyamat.

Jelen beszámoló után mellékletben vitaanyagként csatolom koncepcióm legutolsó változatát.

Befejezésül még egy volt osztálytársammal közösen indított friss kezdeményezés: imahadjáratot kívánunk kezdeni a Piarista Rendért, különösen a Magyar Tartományért. Természetfölötti segítségért fohászkodunk, hogy minél több hivatás ébredjen, s hogy a rendtagok tántoríthatatlanul kövessék Kalazanci Szent József példáját, és a világi tanárok, munkatársak is az ő lelkületével szolgálják a fiatalok nevelését. Minden hónap utolsó hétfőjén a Duna-parti Piarista Kápolnában 17:30 kezdettel elmondunk egy rózsafüzért. Az első alkalmat 2020. szept. 28-án tartjuk.

Baráti köszöntéssel

Várgedő Tamás

a Választmány leköszönő elnöke

Budapest, 2020. szeptember 12.

Az MPDSz Választmány jövője – Konceptiós javaslat v3

1. A Választmány státusza és küldetése az Alapszabály (ASz) szerint (IX. §): „A Választmány – mint a Szövetség **egyeztető, javaslattevő és koordinatív szerve** – a Szövetség szervezeti egységei közötti együttműködés fóruma.”
2. A Választmány kapcsolata az Elnökséggel (ASz X. §): „Az Elnökség a Szövetség ügyvezető és képviselő szerve. Az Elnökség a Szövetség céljai érdekében és értékei szerint, az elnöki programban megfogalmazottak alapján – a *Közgyűlés és a Választmány iránymutatásának megfelelően* – látja el a Szövetség vezetésével kapcsolatos feladatokat.”

A Választmány a valóságban **soha nem adott iránymutatást** az Elnökségnek. Az általános vélemény és gyakorlat szerint inkább az ellenkezője igaz: inkább az Elnökség részéről volt az a szándék tapasztalható, hogy befolyást gyakoroljon a Választmány napirendjére, és határozati javaslataira. Ez többé-kevésbé legálisan következett abból a tényből, hogy az Elnökség tagjai automatikusan tagjai a Választmánynak.

Ez lehet azon gondolkodni, hogy ezt a passzust vagy töröljük, vagy esetleg a Választmány alkalmanként éljen ezzel a felhatalmazással.

3. Küldetés – új megfogalmazási javaslat: A Választmány elsősorban mint a tagozatok, de tágabb értelemben a képviseleti elv alapján az egész tagság agórája, találkozási pontja **a kiüresedett közgyűlés** helyett.

(Az agora az ókori Görögországban piactér és szentélykörzet volt, a görög városok központi tere. Megszentelt terület, így a bűnösök nem léphettek be oda. A legkorábbi kiépített agorát Kréta szigetén, Dréroszban találták. Az agora egy elkerített részére kihelyezett urnákba tették a cserépdarabokat a cserépszavazáskor is. Athénban az agora i. e. 600-tól a város politikai életének központja.)

4. **Az MPDSz szervezeti egységei.**

A Választmányban aktív tagozatok:

- Kecskemét
- Szeged
- Mosonmagyaróvár
- Vác

Küzd az életbenmaradásért és a megerősödésért:

- Göd

A Választmányban nem aktívak, bár működnek:

- Nagykanizsa
- Tata – a piaristasághoz az egyik legerősebb kötődésű, de egyre csökkenő létszámú csoportunk

Néhány főre zsugorodott tagozatok, nincsen kommunikációs kapcsolat velük:

- Veszprém
- Debrecen

Nem sikerült életképesen megszervezni, bár papíron a legnépesebb csoport:

- Budapest – a Diákszövetség akut problémája, amely évek óta megoldhatatlannak bizonyult. Leginkább a Piarista Szalon jelenti az összetartó erőt, valamint a Piarista Borkóstolók (ha lesznek). Talán a most szárnyait bontogató PiaristaHáló kezdeményezés segíthet, noha **az deklaráltan nem az MPDSz céljainak szolgálatába kíván állni**, hanem független önszervező közösségi térként működne. De lehet közöttük toborozni. **A közgyűlésig ennek biztos nem mutatkozik meg az eredménye.**

Megszűnt:

- PKKE – pedig meggyőződésem, hogy lenne jövője, talán egy országos szintű közös **Egyetemi Tagozat** formájában Budapest, Szeged működési központokkal.

Egyéb, ma már megszűnt, korábban elismert önálló csoportunk:

- **Hagyományőrző és Emlékbizottság** – leginkább az MPDSz keretén kívül álló, lassan a 80 felé közeledő Ruppert József SchP képviseli egymagában (temetői sírboltok évi megtisztítása, látogatása Mindenszentekkor, tanári emléktáblák, tanári évfordulók)
- **Karítász Munkacsoport**, amely új formát és tartalmat kapott a **CV19 Munkacsoportban**. Az egyértelműen pozitív tapasztalatok alapján javaslom, hogy ismerjük el **erkölcsi kötelességünknek** a járvány elmúltja után is **félévente felhívni** 65 éven felüli, elektronikus csatornával nem rendelkező tagjainkat és így tartani velük a kapcsolatot.
- **Piartour** – a kapott tájékoztatás szerint nem lesz több honismereti kirándulás a Kárpát-medencében, hacsak nem adódik olyan önkéntes, aki átveszi Csapody Gézától a szervezés feladatát.
- **Sík Sándor Kamarakórus (SIKKÓ)** – átalakult a volt kórus baráti körévé, amely teljesen önállóan és az MPDSz-től függetlenül és sajnos a leépüléssel küszködve szervezi évi 2 összejövetelét.
- **A Sajtóbizottság** – néhány önkéntes áldozatos munkája tartja fenn a Piarista Diák c. újságot, de vezető nélkül szervezetlenül és kiszámíthatatlanul folyt a munka, bár ez a helyzet éppen *a most megjelent új számnál alapvetően kedvező irányban változott.*

5. **A Választmány tagjainak választási módja.** Az ASz szerint a Választmány tagjai:

- a Közgyűlés által megválasztott legfeljebb 10 (tíz) tag,
- a Tagozatok által megválasztott és azokat képviselő két-két delegált,
- az Elnökség szavazati joggal rendelkező tagjai,
- Tanácskozási joggal a Felügyelő Bizottság Elnöke és Piarista Alapítvány Kuratóriumának Elnöke.

Valamikor, 2008 előtt és még utána is jó darabig az FB elnöke és a PA Kuratóriumi elnöke rendszeresen részt vettek az üléseinken. Később az FB elnöke soha, a PA Kuratórium elnöke (Görbe László SchP) néha-néha, Bognár László mint egyszemélyben alelnök is volt jelen. Kezdetben a választott és delegált tagok fegyelmezetten jöttek az ülésekre. Az így szinte mindig nagyobb létszámú üléseken valódi viták, akár természetes konfrontációk is kialakultak.

Ma már a helyzet gyökeresen megváltozott. Egyes választott és delegált tagokkal sohasem vagy csak elvétve lehet találkozni üléseinken. Ez különösen rávilágít arra, hogy **a közgyűlés – egyre inkább 30-40 idősebb öregdiák összetételében – a Jelölő Bizottság működése ellenére sem tudja érdemben a méltó embereket kiválasztani.** Ezért javaslatom szerint a Választmánynak tagjai a következők legyenek:

- az Elnökség ténylegesen működő (szavazati jogú) tagjai;
- A Diákszövetség jogtanácsosa;
- a Tagozatok tagi gyűlése által létszámától függően 2-3 vagy a legnagyobb tagozatoknál (Kecskemét és majd egyszer Budapest) max. 4 fő, de ez nem jelenthet teljes létszámarányosságot, mert az aránytalanságot okozhat;
- a Rendtartományból 2-3 szerzetes, szerzetesjelölt max. 35 éves korig meghívásos, de szigorúan **önkéntes alapon**, akik alapértelmezésben is MPDSz tagoknak számítanak;
- A Kalazancius mozgalomhoz kötődő egyetemista körökből 2-3 főre, akiket sikerülne megnyerni megint csak szigorúan **önkéntes alapon** ősszel talán sor kerülhet a velük való (motiváló, toborzó) találkozásra Lehel szervezésében; **velük szemben elvárás, hogy belépjenek a Diákszövetségbe;**
- **a közgyűlés NE válasszon tagokat a Választmányba.**

Kétségtelenül problémája ennek a koncepciónak, hogy Budapestnek hogyan lennének delegáltjai. Elképzelhetőnek tartom, hogy meghívásos alapon válhat valaki a Budapesti Tagozat delegáltjává: valaki ajánlja, indokolja, ő maga elfogadja a jelölést, a már működő Választmány pedig jóváhagyja a tagságát.

Mindez akkor valósulhat meg, ha

- az esetleg újonnan belépő közösségek elfogadják ezt a felkérést – az első tapogatózó kísérletek után véleményem szerint irányukban elegendő akkor konkrétan lépni, ha ez a felvetés támogatásra talál;
- a Választmány többsége egyetért a koncepcióval;
- a vonatkozó **Alapszabály módosítást** a közgyűlés elfogadja.

Beszéltem dr. Weinzierl Tamás jogtanácsosunkkal, hogy mi lehet a lebonyolítás módja. Tegyük fel, hogy egy ASz módosítás szövegét a következő, tisztújító közgyűlés elfogadja. Lehetséges-e, hogy anélkül, hogy ezt a módosítást a Törvényszék bejegyezte volna, még ugyanazon a közgyűlésen az új szabály szerint tartsuk meg a választást, illetve a delegálások jóváhagyását? DrWT véleménye szerint ennek feltehetően nincs akadálya, de azt javasolta, hogy feltétlenül kérjük ki egy egyesületi jogban járatos jogász véleményét.

6. A Választmány tagjainak személyes elköteleződése

Látva a tagok széles körben tapasztalható inaktivitását, illetve az aktívakra nehezedő terheket, javaslom, hogy a Választmány minden tagjától kérjünk akár email-ben, akár az újjáalakulás utáni első plenáris ülésen szóbeli kötelezettségvállalási nyilatkozatot, hogy a Választmány ülésein részt vesznek, s munkájában aktívan kiveszik a részüket.

7. A Választmány kötelezettségei, feladatai

- a. **Szigorúbban venni a pénzügyi ellenőrzést** (IX. § B/6) – ezt **nem a bizalom hiányában** javaslom, hanem azért, hogy legyen szélesebb körben ismert a Szövetség gazdálkodási módja, a Választmány tagjai értsék a pénzügyi mutatókat, a beszámolókat, tudjanak utánakérdezni az összefüggéseknek, a költségvetéskészítési megfontolásokat, akár évente kétszer is – a közgyűlés erre nem lesz soha alkalmas;
- b. Az **új SzMSz kidolgozása és karbantartása** (IX. § B/8) -> közgyűlésre bocsátása

- c. **A tagozati pénzügyi keretek meghatározása** (Elnökség által rögzített elvek, illetve a Kincstárnokkal egyeztetve alapján) (IX. § B/5) -> az elszámolási felelősség szigorítása (rövid határidőn belül, jelentés a célok megvalósulásáról).
- 8. **A tagdíjfelosztás elvei** (IX. § B/5) – Úgy érzem, a valamikori s kátyúba jutott rendszert nem tudjuk újból bevezetni. Tehát ezt törölhetjük, s helyette maradhat az a gyakorlat, hogy rendkívüli esetekben, célokra a tagozatok pályázatot adnak be az Elnökség felé szigorú elszámolási és beszámolási kötelezettség mellett.
- 9. **A tagdíj mértékének megállapítása** (IX. § B/4) – Ezt javaslom megtartani, illetve az Elnökségtől visszavenni; a 7/a pont alkalmával kerülhet rá sor.
- 10. Aktív **közreműködés a tagnyilvántartás** modernizálásában:
 - a. milyen személyes adatok
 - b. milyen keresési, riportálási módok legyenek
 - c. hozzáférést ki, milyen jogosultsággal kapjon
 - d. adategyeztetések lebonyolítása részben tagozati hatáskörben
 - e. Alumni / PiarHáló nyilvántartásai felügyelete.
- 11. **Kapcsolatok a Választmányon belül**
 - a. évente legalább egy tagozat meglátogatása – tagozati kirándulásokat szervezhetnénk önkéntes részvétellel, amikor egy-egy tagozat vendégeként együtt töltünk egy napot;
 - b. közösen szervezett közösségi rendezvények – lelkeségi, sport, kulturális, stb.

Mindezeknek az előfeltétele: az Alapszabály vonatkozó módosítása, aminek végső formába öntésére dr Weinzierl Tamást kell felkérni.

Várgedő Tamás

Budapest, 2020. augusztus 29.